

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6.50
za en mesec „ „ 2.20

V upravnističu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petičvrsta (72 mm):
za enkrat 13 „
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Ogrske narodnosti in volitve.

Izvrševalni odbor rumunske narodne stranke je že objavil oklic za volitve v ogrski državni zbor. V oklicu se s ponosom konstatira, da je najvažnejše točko v strankinem programu, splošno in enako volilno pravico, brez omejitve odobrila tudi krona. Vse stranke se morajo pečati s to zahtevo in tudi nova vlada je morala vzeti to načelo v svoj program. Rumunsko narodna stranka pričakuje od parlamenta ki bi bil izvoljen na tej podlagi, da bo pravično rešil tudi narodnostno vprašanje. Volilni zakon, ki bi zagotavljal v škodo drugim narodnostim le eni narodnosti politične koristi, bi bil ne le nepatriotičen, ampak obenem udarec v obraz svobodi, pravici in enakosti državljanov. Vsled tega stranka pozivlje svoje člane, naj glasujejo le za njene kandidate. »V tem boju, ki se bide v interesu najsvetejših narodnih pravic, bodo srbski in slovaški bratje,« se glasi v oklicu, »podpirali Rumune.« Zato je dolžnost narodnosti, da se v mešanih krajih med seboj podpirajo. — Tudi budimpeštanski parlamentni klub narodnosti je izdal oklic na ogrske Rumune, Slovake in Srbe, kjer se ti pozivljajo, naj volijo kandidate narodnosti. Tudi ta oklic zahteva splošno in enako volilno pravico. Rumuni so doslej postavili svoje kandidate v 45 vol. okrajih. Tedaj več, kakor je pri zadnjih volitvah bilo vseh narodnostnih (srbskih, slovaških in rumunskih) kandidatov skupaj. Volitve se bodo udeleževali z vso silo. V madžarskem časopisu je vzbudilo to strah in bojazen, ker take akcije ni nihče pričakoval.

Srbi postavijo, kakor se glasi, 10 kandidatov, a v kulpinskem okraju, kjer stanujejo Slovaki, Nemci in Srbi, bodo podpirali Slovaka Milana Hodža.

Volivne borbe se z vso silo udeležijo tudi Slovaki. Doslej so proglasili kandidate v 16 okrajih, a jih nastaviijo še v 5—6 okrajih. Težava je, ker manjka kandidatov; volitve so namreč prišle nepričakovano. Vendar pa bodo uspehi gotovo boljši ko pri obeh zadnjih volitvah. Mnogo upanja na zmago imajo Slovaki

v prvih treh okrajih požunske stolice, v obeh nitranskih, v kulpinskem, bobrovskem in sv. mikulaškem vol. okraju. Negotovo pa je, kako bode uspeh v trenčinski, zvolenski, tekovski in tudi v tariški stolici. Slovaki lahko gledajo z zaupanjem v prihodnje volitve. Izgubiti nimajo ničesar, le pridobili bodo. Njihovo glasilo »Slovensky Tyždeuník« bo ob času volitvenega boja izhajal dvakrat na teden. V kulpinskem okraju bodo poleg Srbov glasovali za slovaškega kandidata tudi nekateri Nemci. V okraju trnovskem, stolica požunska, kandiduje župnik Novak na kršč. socialni program. Sicer pa kandidirajo ostali kandidati le pod geslom: »Za tū našu slovenčinu.« Za slovensko (slovaško) politiko volitve niso sredstvo za pridobivanje mandatov, ampak njih glavni cilj mora biti, da se pridobe široke ljudske mase za slovaško misel.

Želimo ogrskim narodnostim v boju za svoja narodna prava najlepših uspehov.

Vsekakor pa bo v bodoči ogrski zbornici imela pretežno večino Košutova stranka, ki bo, kakor je Justh naznanjal, tudi ostala za vedno v pretežni večini. S tem moramo mi tostran Litve že danes računati in to morajo na merodajnih mestih tudi upoštevati. V kakem smislu naj se to zgodi, je povedal grof Coudenhove v svoji knjigi z lepo primerom. Če se začne miza na dveh nogah majati, je treba vtakniti pod mizo tretjo nogo, da miza zopet trdno stoji. Obe nogi sta bili doslej pri nas nemštvo in mažarstvo, tretja noga pa, ki naj podpre zibajočo se mizo, je slovanstvo. S tem morajo računati v višjih krogih, ki jim mora največ biti ležeče na tem, da so dobro pripravljeni na dogodke, ki pridejo na Ogrskem prej ali slej.

OGRSKA.

Wekerle je zasljal odposlaništvo zveze ogrskih tovarnarjev. Ministrski predsednik je rekel, da je narodno-gospodarski napredek predpogoj za politično delovanje. Moč države in narodov ne obstoji več v zaprtju meja in vojaške moči. Zasljal je tudi odposlaništvo iz Temesvara, ob kateri priliki je imel velik politični govor. Rekel je, da so sicer voditelji koalicije začasno opustili svoja načela, a ne trajno. Izvzemši normalnega števila vojaških novincev in oboroževalnih kreditov ni

prevzela vlada nikah obveznostij. Naglašal je potrebo velike samostojne ogrske industrije in moderne davčne reforme. Volilna prenova bo omogočila svobodno volitev vsakomur, osobito delavstvu, bo splošno in volilo se bo v kolikor mogoče majhnih volilnih okrajih. Vlada je odklonil več oseb, ki jih je predlagal Wekerle za višje župane. List »A Nap« poroča, da so stavili v državni tiskarni oklic na ljudstvo zvestih Ogrov, ki bi bil izšel, ako bi ne bili razpisali novih volitev nemi črkostavci. Natisnjenih je bilo več milijonov izvodov, a ker so dosegli sporazumljenje, je dal Kristofy uničiti vse oklice. Kljub vsej previdnosti se je listu posrečilo, da je dobil en izvod oklica, ki se sklicuje, da ni pričakovati od državnega zbora uspešnega delovanja, vsled česar so ga razpustili. Oklic naglašal nadalje, da se ima Ogrska zahvaliti za svoj napredek nagodbi iz l. 1867., ki ostane.

Budimpeštanski municij je sklenil, da nastavi zopet vse uradnike, ki so odstopili vsled Fejervaryjevega postopanja. Soc. demokratsko glasilo pozivlja delavstvo, naj prireja shode za splošno volilno pravico. Cesar pride majnika za dlje časa v Budimpešto, kjer otvori tudi državni zbor.

NOTRANJE-POLITIČNI POLOŽAJ.

Včeraj sta imela poslanca d' Elvert in Lecher shod, na katerem sta govorila o izpremembah vladnega zakonskega načrta o volilni preosnovi. Poslanec d' Elvert je naglašal, da so storili Nemci napako, ker niso dopustili, da bi bil postal dr. Derschatta minister, ki bi bil gotovo vplival, da bi zakonski načrt o volilni preosnovi ne bil tako prijazen Slovanom, kakor je. Naglašal je potrebo, da nastopijo vse nemške stranke edinstveno. Zmage volilne preosnove ni mogoče več zadržati, vlada pa mora upoštevati upravičene nemške zahteve. Sklenili so, ko je še govoril Lecher, da pozdravljajo vladni zakonski načrt o volilni preosnovi kot zmago demokracije in v pozivljajo nemške poslance, naj delajo na zvišanje števila nemških poslancev in na izboljšanje nemških volilnih okrožij.

Dr. Sylvester priobčuje v »Nemško narodni dopisovalnici«, da je neobhodno potrebno enotna ureditev vladarskih pravic v Avstriji in na Ogrskem. Nevzdržljivo je, da so v eni državi vladarjeve pravice neomejene, v drugi pa po ustavi omejene.

Tridentinski listi izjavljajo, da so izmišljena poročila, ki so trdila, da je odvzela vlada tridentinski mestni občini vojaške agende.

»Lidove Novine« poročajo, da namerava vlada zvišati število poslancev od 455 na 478. Nemci bi dobili 10, Poljaki 10, Italijani dva in Čehe enega poslanca več. Nemškoromanskih

poslancev bi bilo tako 237, slovanskih pa 241. Poslanec Začek je povabil v imenu češko narodne stranke ostale češke stranke na Moravskem na skupno posvetovanje o skupnem nastopu pri prihodnjih moravskih deželnozborskih volitvah. Mladočehi še niso odgovorili, posvetovanje je pa že zagotovljeno.

Češko lipniški okrajni zastop, v katerem je 11 Čehov in 7 Nemcev, je sklenil proti nemškemu glasovom, da uvedejo češčino za izključno uradni jezik.

»Slovo Polskie« sodi, da se prično v kratkem pogajanja med Gautschem in voditelji strank, ker želi Gautsch ustavno ministrstvo.

DOLGOTRAJNO PREMIRJE NA OGRSKEM.

Novi ogrski poljedelski minister Daranyi je zasljal včeraj zastopništvo tapolcskega volilnega okraja, ki mu je ponudilo kandidaturu za ogrski državni zbor. Minister je rekel, da velja simpatija, ki jo izjavljajo novi vladi, ne toliko osebam novih ministrov, kakor pa okolščini, da smatra prebivalstvo prehodno vlado za nositeljico premirja, kateremu pa ne bo sledil boj, marveč še dalje premirje.

Včeraj je zasljal vladar ogrska ministra Polonyija in Andrassyja. Vsi novi ministri so že prevzeli svoja posla. Koncem tega ali pričetkom prihodnjega tedna se vrši ministrski svet, da sklepa o nadaljnjem postopanju nove vlade. V zvezi s tem prvim volilnim okrajem, kjer kandidira Banffy, koalicija ne namerava postaviti protikandidata. A del volilcev je sklenil, da postavijo sami protikandidata Banffyju, in sicer kandidira vseučiliški profesor Kmetj.

»Bud. Hirlap« in »Pesti Hirlap« poročata, da je izdal vojni minister tajno povelje, da se ne sme nihče preganjati zaradi svojega materinega jezika. Upoštevati se morajo določila o poveljnem jeziku, ki jih pa ne smejo samovoljno razlagati in gledati se mora tudi na ugodne razmere z ogrskimi državljani.

KRVAVI DELAVSKI NEMIRI V LENSU.

Ko so preprodili orožniki predvčerajšnjim stavkujoče rudarje z vrta ravnatelja Reumauxa, so zasedli stavkujoči rudarji železniški nasip, od koder jih je preprodila pehota. Stavkujoči rudarji so nato položili po cesti lesene železniške prage, da preprečijo posredovanje konjice. Ko je došel neki vlak, so ga stavkujoči rudarji ustavili in prisilili kurjača, da jih je peljal v Lens. Vojaštvo je bilo brez moči. Prefekt zahteva, naj pošljejo vse v rudarskem okrožju se nahajajoče vojake v Lens. Med nemiri je poizkušal posl. Basly govoriti rudarjem, ki ga pa niso hoteli poslušati in so metali nanj kamne. Stavkujoči rudarji so zasedli rudniško železnico in so zažgali predvčerajšnjim

jazno sva bila sprejeta, a kmalu se je zasakal pogovor na gospodarstvene razmere. Odslej sva morala pa večinoma le poslušati in ni kazalo veliko odgovarjati. Kakor bi se odprle zatvornice, sta hitela gospodar oče in sin dopovedovat z znano nemško temeljito žlobudravostjo, da so kmetijske gospodarske razmere na Kranjskem čisto zanič, vse je slabo urejeno in vpeljeno, da morajo zlasti velika posestva popolnoma propasti in se uničiti. Vse je narobe, ljudje so nevedni, delavci zanikarni, gospodarji si ne znajo nič pomagati; edino kar ima je bilo pri Kranjcih vseh in sta hvalila, so bili kosci, ki tudi tamkaj nekaj sena nakose, kjer bi Nemec še trave ne videl. A ona bosta vpeljala nemško gospodarstvo in učila kranjske posestnike ter jim pokazala, kako se mora kmetovati, da kaj nese. Kupila sta si že najnovejše nemške knjige, ki uče umno kmetijstvo in živinorejo ter priobčujejo najnovejše iznajdbe in izkušnje i. dr. Posneti pa je bilo iz njunega govorjenja, da sta dozda poznala kmetovanje le toliko, kolikor ga vidi mestni človek na trgu, kadeh hodi kupovat za eden ali dva groša jabolok ali hrušk, solate ali korenika za k mesu v loncu, pa toži čez draginjo, in tedaj, kadeh se vozi na kmete ob nedeljah in praznikih o prijetnem vremenu, ko po zelenem polju vse lepo raste in zori, a ne vidi se, kako kmečki trpini delajo in se potijo.

Poslovili smo se in ločili, z grofom se peljava proti domu, nekoliko časa molčiva

LISTEK.

Nemško gospodarstvo.

Iz spominov starega Kranjca. — Spisal S.

Ko je bila odpravljena desetina in tlaka, so mnogi graščaki, sosebno posestniki manjših graščin s prejetjo odškodnino poplačali svoje dolgove ali jo naložili drugam, če jim je kaj ostalo v rokah; potem pa prodali svoja posestva, ker so vedeli, koliko jim bodo do našala dobička, ako jih bodo obdelovali po odpadu tlake z najetimi ljudmi. Obračali so se največ nemški kapitalisti iskat sreče na Kranjsko, in so jo nekateri tudi našli, t. j. tisti, ki so hoteli kupljene posesti spet dalje prodati, ko so bili nekoliko okusili dobrote in dobiček večjih zemljišč. Se ve, da so že prejšnji domači posestniki hvalili svoje graščine in graščinice, ko so jih prodajali, a koliko bolj so široko zazijali in kričali reklame vajeni nemški kupci in spekulantje, da bi se znebili drago kupljenih križev in jih obesili z dobičkom spet drugim na rame. Slišal sem na svoje ušesi gospoda, ki je bil kupil že iz druge roke kakih deset do dvanajst tisoč gld. vredno graščino, hvaliti se, da ima dohodkov od nje do pet tisoč goldinarjev na leto; toliko da dobiva za žito, toliko za drva, oglje i. t. d. Ako mu pogledam v oči in ga poprašam: »Gospod, koliko pa je bilo stroškov?« zamahne z roko, se nasmeja ter pravi: »o tem pa bodiva tiho«. Umela sva se.

Nekako takšno grajsko posestvo visoko v hribih na samotnem kraju daleč od kake poštene ceste je imela in tudi prodala znana slovenska rodovina. Novi gospodarji so se pogostoma menjavali in težko bi bilo pošteti, koliko jih je že bilo od l. 1849 do današnjega dne. Ne prvi ali vendar med prvimi kupci so bili Nemci, ki so prišli baje tamtje nekod iz pruskih pokrajin. Prejšnji kupec jim je navedel in natanjko razkazoval grad in pristavka poslopja, živino v hlevu, tanjke smreke in listnate buke v gozdu, vse hvalil čez mero, povrh pa še zdravi sveži gorski zrak in divni razgled, ki sta že sama ob sebi vredna več tisočakov. Nemcem je bilo vse všeč; pošteli so, koliko bi dobili od krav za mleko, od volov in voličev za meso, koliko za les in drva, ko bi imeli vse to na svojem domu. Da krava molze pri gobcu in da Dolenc raji pije vino kot mleko, da voli in volički ne zrastejo tako hitro kot gobe poleti za toplim dežjem, da se tanjke smrečice ne rede na mah in da bi morali les in drva skoraj na hrbtni znositi do dobre vozne ceste ali do železnice, ki je ob tistem času vozila še le do Ljubljane in mnogo drugega so izvedeli še le, ko so bili graščino že plačali in jeli sami kmetovati. Šteli so se za blagorodne plemetaše, dasi njihovo obnašanje skoraj ni kazalo na to. Pripeljali so nekaj poslov seboj iz Nemčije in z njimi tudi velikega hlapca, kateremu se je reklo »König«. Ljudje iz bližnjih vasi so kmalu začeli razne reči pripove-

dovati od te nemške gospode in njenega kmetovanja, mej drugim se jim je posebno čudno zdelo, da puter kar sirov pojedjo s kruhom in krompirjem, druge jedi zavživajo kar nezabeljene, a belijo samo kuhane suhe hruške in drugo.

Hotili so gospodje po svojem prihodu predstavljati se v bližnje kraje grajskim posestnikom, duhovnikom i. dr., posebno v sosednjo župnijo, v kateri so imeli velik, a precej zanemaren vinograd. Bival je ondi na svojem grajskem posestvu gospod kmetovalec po rojstvu grof, ki se je veliko trudil z gospodarstvom obširnega posestva. Prizadeval si je spraviti pridelke iz svojih gozdov v denar kar najbolje mogoče; kar koli je po svetu videl pri kmetovanju pametnega in koristnega, je skušal tudi na svojem polju po razmerah domačega kraja, zraka in vremena, kupoval nova boljša semena i. dr. Prav so videli kmetje, da se sponaša, tega so se tudi oni kmalu poprijeli in hvalili prijaznega grofa, ki s kmetijo ni ravno obogatel, a vendar toliko pridobil, da je mogel svojim otrokom preskrbeti izvrstno vzgojo, katera jim je pomagala do visokih časti in so mu še zdaj hvalile znanjo.

Tudi tega so bili pozdravili in se mu poklonili. Nekoč mi reče: »Gospod, iti moram enkrat vrnit oni nemški gospodi obisk, a prav težko in nerad grem sam med te ljudi, spremite me, se bom pripeljal mimo vas in vas naložil.« Tako se je tudi zgodilo. Pri-

popoldne ob 3. uri neko čuvajnico. Predvčerajšnjim ob 4. popoldne so nastopili dragonci proti stavkujočim rudarjem, ki so jih obmetavali s kamenjem. Ranjen je bil neki častnik in več dragoncev. Poveljnik je nato ukazal dragoncem, naj nabijejo puške, nakar so se rudarji umaknili. Mesto Lens izgleda jako žalostno. Rudarji so ranili mnogo konj in dragoncev, medtem ko je bilo ranjenih le malo rudarjev. Na poškodbah sta umrla ranjeni dragonski poročnik in orožnik. Rudarski sindikat je izdal oklice, v katerem pozivlje rudarje na miren odpor. V pais de calaiskem rudniškem okrožju so pomnožili vojaštvo na 17.000 mož.

LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE NA FRANCOSKEM.

»Croix« poroča, da se vrši shod francoskih škofov, na katerem bodo sklepali o določilih zakona glede ločitve cerkve od države na Francoskem, dne 30. majnika. Škofje nameravajo zborovati najbrže le dva dni. Sklepe predlože papežu v odobritev.

RAZBURJENI AŠKI NEMCI.

Razpravo, o kateri je zahteval dr. Baxa, da se mora vršiti v Ašu, so nakazali sodišču v Mostu. Oblasti so namreč poizvedele, da nameravajo Nemci onemogočiti razpravo. — Včeraj popoldne so imeli večinoma vsi tovarniški delavci v Ašu in okolici prosto. Ob osmih zjutraj so nameravali odkorakati pred sodniško poslopje, ki so je nameravali tako blokirati, da bi nihče ne mogel notri in vun. Baxovo sliko so porazdelili v več sto iztisih med demonstrante. Voditeljem demonstrantov so naznanile oblasti, da so odpustili zadevo sodišču v Mostu. Ker je šla tako demonstracija po vodi, so pa nastopili Nemci na drug način proti Čehom, ki stanujejo v Ašu. Odpovedali so namreč že včeraj stanovanje nekaterim češkim carinskim in poštnim uradnikom.

SRBIJA.

Kralj poveri najbrže sestavo nove srbske vlade zmernim radikalcem. Vlado poverijo najbrže Prosiću, ki bo vodil volitve, po volitvah v skupščino bo pa sledilo Pasićevo ministristvo Prosićevi vladi.

Izmed politikov, ki jih je do včeraj zaslišal srbski kralj, so kralju obrazložili svoje mnenje o političnem položaju in izjavili, da bodo predložili kralju konkretne predloge o rešitvi krize, ko poizvedo za mnenje svojih klubov.

ITALIJANSKO VOHUNSTVO OB AVSTRIJSKEM OBREŽJU.

Z Reke je došlo o vohunstvu italijanske vojne ladje »Cyclop« še sledeče poročilo: »Cyclop« je odplul iz Benetk proti otoku Curi, mimo sibijskega pristanišča skozi zadrski prekop proti Lošnju in Pulju. Iz Benetk je odplul parnik ob osmih zjutraj, v Reko je pa dospel šele prihodnje popoldne, da bi bil lahko prevoznik pot iz Benetk v reško pristanišče v desetih urah. Ladja se je peljala malone mimo vseh vojaško zanimivih točk. »Cyclop« si je že prej enkrat ogledal avstrijsko obrežje. Na ladji je bilo tudi več častnikov italijanskega generalnega štaba. Prepričati so se hoteli, če že funkcijonirajo novozgrajene opazovalne postaje na avstrijskem obrežju. »Cyclop« je z Reke nenadoma hitro odplul, ko se je pripeljal slučajno nekaj torpedovk v reško pristanišče. Sploh pa ima avstrijsko obrežje veliko privlačno silo za italijanske vojne ladje. Ne mine leta, ko bi je ne obiskalo nekaj italijanskih torpedovk. »Cyclop« je servitutna ladja z 900 tonami, ki ima dva 5,7 cm. in dva 3,7 cm. topova. Stroj je močan za 850 konjskih sil.

ZMEŠNJAVE V RUSIJI.

Državni svet je sklenil, da se sme uvesti nemščina, leščina in estščina po zasebnih zavodih v zahodnih provincah, katere ne podpira vlada, kot obvezni učni jezik za vse predmete, izvzemši ruske književnosti, zgodovine in zemljepisja. — Peterburška policija je dobila proti kroglijam varne oklepe, ki stanejo za častnike po 200 in za policiste po 30 rubljev. — Raz tir je skočil neki vojaški vlak na

sibirski železnici. Mrtvih je deset, smrtno nevarno ranjenih pa 50 oseb.

V Tiflisu so se uprli še štirje polki vojakov in se priklopili mingrelskemu upornemu polku. Čete kradejo in ropajo; častniki so večinoma vjeti in zaprti. Mingrelska vojašnica, ki stoji v bližini smodniških shramb, gori.

STAVKE NA FRANCOSKEM.

Iz Denaya poročajo, da je bil 18. t. m. v Denayu krvav boj med stavkujočimi in nastavkujočimi rudarji. Orožniki in vojniki niso mogli ščititi nastavkujoče rudarje in inženirje, katerih je bilo več pretepenih. Stavkujoči rudarji so oblegali 12.000 v rudniških poslopih zaprtih nastavkujočih rudarjev..

Lavelettski stavkujoči tkalci so razrušili električno razsvetljavo pripravo in pobili okna na stanovanjih tovarnarjev.

Štajerske novice.

Kdo bo dičkarjev naslednik?

Iz Spod. Štajerskega smo prejeli naslednji dopis:

Dne 22. t. m. priredi polit. društvo »Napreje« v Celju javen shod, kjer se bo poleg drugih stvari posvetovalo o državnoborskih kandidaturah in o ustanovitvi »narodnega sveta«. Nam se sklicanje shoda od strani polit. društva ne zdi umestno, ker je politično društvo »Napreje« ustanovljeno le za celjsko okolico, a tu se gre za narodno stvar celega Spod. Štajerja. Tembolj naglašamo to, ker je imenovano društvo liberalno in je posebno izgubilo naše simpatije, odkar je začela »Domovina« s tekočim letom z vso sapo trobiti v rog »Slov. Naroda«. Tak shod naj skliče politično društvo za Spod. Štajer, ali pa naši poslanci. Pred leti je bilo tako in edini smo bili v kandidaturah dr. Ploja in Roša.

Kakor glede sklicanja javnega shoda, ki se naj peča z našimi državno- in deželno-zbornimi kandidaturami, moramo označiti tudi svoje stališče glede kandidatur samih. Šlo se bo zato, kdor naj postane Žičkarjev naslednik. Tu naglašamo z vso odločnostjo, ki jo naj vpoštevajo isti, katerim je mar edinstvo štajerskih Slovencev; Žičkarjev mandat mora dobiti le mož, ki bo delal v Žičkarjevem duhu. Tej opravičeni zahtevi se smemo tem manje odreči, ker se utegnemo po naših zbornicah v kratkem razpravljati vevlačna versko-politična vprašanja, kakor o zakon u, o brezverski šoli itd. Vobče se štajerski duhovniki mnogo trudijo za narodno probujo, zlasti so ob narodnih mejah glavni jez zoper prodirajočo germanizacijo. Zato pa odločno zahtevamo tudi, da je zastopstvo v zakonodajstvu njihovih načel. Duhovniki nočejo biti edino-le agitatorji v volilnih borbah, a kandidati bi jim diktirali ljudje nasprotnih načel. Kdor v tem obziru ni naših misli, koplje grob edinstvu štajerskih Slovencev.

Ustanovitev »narodnega sveta«, katere mu bi se izročilo vodstvo štajerskih Slovencev v političnih, kulturnih in narodnogospodarskih vprašanjih, ni napačna ideja. Spod. štajerski Slovenci pogrešamo enotnega vodstva v navedenih vprašanjih. Pa tudi k tej točki moramo pripomniti, da bo »narodni svet« le tedaj velpomemben za štajerske Slovence, ako se bo osnoval na programu, ki ga moremo vsi odobravati. Ako bi pa bodoči »narodni svet« imel služiti strankarskim interesom, ni smo slabi preroki, če že danes napovemo, da bo isti mrtvorjeno dete. Našel bo močilen odpor v ljudski masi, ki še misli versko in ki ne mara hirajočega liberalizma.

Drugi dopisnik nam piše:

Politično društvo »Napreje« priredi v nedeljo, dne 22. aprila t. l. v Celju javno zborovanje in je razposlalo na vsa slovenska spodnještajerska županstva. Lepake z vzporedom: 1. Volilna reforma, poroča dr. Juro Hrašovec; 2. razgovor o volitvah za mesti umrlih državnih poslancev Žičkarja in vit. Berkse, ter o kandidatih, ki se morebiti oglasijo; 3. pogovor o ustanovitvi »Narodnega sveta« za Spodnje Štajersko in 4. slučajnosti.

speljali in spravili na skednje in kozole v podstrešje; pozimi pa bomo mlatili, ko ne bo druzega dela. Zastonj so ugovarjali delavci, da se tako debelo snopje na njivi ne bo presušilo temveč po plesnovalo. »Če se na Nemškem presuši, se bo že tudi tukaj, saj je še bliže Indiji in Afriki, kjer je bolj vroče in vetrovi suhi, kot Nemčija,« so odgovarjali Nemci. Kakor je bilo ukazano, tako so delavci naredili; veliko snopje pustili na njivi, in ko ga je enkrat dež do dobrega premočil in solnce spet saj od zunaj nekoliko osušilo, spravili na skednje in na kozole, naj ondi čaka, da je pozimi omlatijo. A ker ni bilo v sredi dobro suho, je oprhnelo in splesnelo, pritegnili so tiči, miši in podgane iz vse okolice, ko so bili kmetje svoje snopje omlatili, ter so klasje obrali; grajski pa so pozimi mlatili prazno oprhlo slamo.

Tako je bilo tudi drugo nemško kmetovanje in gospodarjenje. Pridelalo se je malo, primanjkovati je jelo pri graščini žita in družih pridelkov pa tudi denarjev; delavci so se naveličali hoditi v grad jest zabeljene suhe hruške, a nezabeljeno kašo in močnik. Še celo posli so jeli zapaščati gospodo in se vračali v nemško domovino, ostal je le König; a še tega je enkrat noč vzela in ostala sta slednjič samo stari in mladi gospod z mlado gospico sorodnico. Morali so potem sami ne le gospodariti temveč tudi delati. Opravljati

Malo čudno se nam zdi to vabilo, ko društvo »Napreje« vse pod svoje okrilje vabi. Kolikor je nam znano, je isto do zdaj lokalno društvo in ima v svojem odboru le može iz svojega okraja. Taka društva imamo tudi po drugod na Štajerskem, kakor v Konjicah, Gornjem gradu, Smarijah, v Slovenjem Gradcu, Kozjem, Ljutomeru in drugod. Ali naj vsa ta društva svojo individualnost zataje, pa naj gre vse pod streho celjskega »Napreje«? Menimo, da bi bilo primernejše, ako se vsako naše politično društvo zá-se posvetuje in izjavi svoje mnenje. »Slovensko društvo« v Mariboru je bilo ustanovljeno za celi slovenski Štajer. Tisto naj sestavi spored za vsa druga politična društva in jih pozove, da napravijo doma zborovanja in se o sporedu posvetujejo in potem naznanijo svoje mnenje »Slovenskemu društvu«, ki naj potem svoje ude v posvetovanje zbere. V Celje pa k »Napreju« iz daljnih krajev ne moremo hoditi.

Tretji dopis se glasi skoraj enako.

Š Mednarodno razstavo perutnine so otvorili v Gradcu.

Š Mednarodno razstavo psov priredijo v Gradcu od 5. do 6. maja t. l.

Š Vinska razstava v Gradcu bo 24., 25. in 26. aprila.

Š Samoumor. Ustrelil se je s službenim revolverjem četovodja Gross graškega deželnoarmbanskega polka št. 3. Gross je bil velik veseljak in je zapravlil v kratkem času dedščino 6000 K.

Š Pionirske vaje na Dravi bo imel pionirski bataljon št. 15 od aprila dalje do srede septembra, in sicer okoli Ptuja.

Š Izginila je neznanu kam gluhonema posestnikova hči Marija Bulla iz Selnice na Dravi.

Š Strela in ogenj. Na velikonočni ponedeljek je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Javšoveca na Plidvici pri Radgoni. Prišlo je goreti, zgorelo je pet krav in osem prešičev. Strela je ubila tudi lepega bika. Gospodinja in hči sta bili ob času nesreče sami doma. Gospodinja se je onesvestila v hlevu in bi bila zgorela s hlevom vred, da bi ne bil opazil tega neki ognjegasec in je pravočasno rešil.

Š Občinske volitve v Celju se vrše 26., 27. in 28. t. m.

Š Prijeli so pisarniškega pomočnika Karola Kerscheta, sina sodnega oficijala v Ptuj, ker je neki natakari z revolverjem grozil in se nasilno obnašal.

Š Dravski most v Mariboru. Vprašanje o dravskem mostu je sedaj rešeno. Notranje ministristvo je potrdilo projekt mestne občine, naj se most zgradi v smeri od Tržaške ceste proti Gosposkim ulicam.

Društvo „Savica“ v Bohinju.

Iz bohinjske Srednje vasi nam poročajo: Dne 16. aprila smo ustanovili izobraževalno društvo »Savica« v zgornji bohinjski dolini. V ta namen sta prišla iz Ljubljane gg. kanonik Sušnik in dr. Krek. Mož in fantov je bilo v spodnjih prostorih »Zadruga« natlačeno polno tako, da jih je mnogo poslušalo na prostem pri odprtih oknih. Okoli 300 je bilo poslušalcev, ki so z zanimanjem in živahnim odobravanjem sledili govorniku g. dr. Kreku, ki je govoril o potrebi, namenu izobraževalnih društev in o sredstvih, s katerimi se ti nameni dosežejo. Da se zanimate, je izvajal govornik, pokazali ste sami, ko ste prišli v tako velikem številu. Okoli 11.000 nas je združenih v izobraževalnih društvih, posebno na Kranjskem in Štajerskem. Namen društev je: vzbuhati v človeku zavest. Dokler sem na zemlji, moram se vedno učiti, ker je nevednost najbolj draga. Mnogo lepega, dobrega imamo, a ne znamo uporabiti. Vzgled temu bodi nam Norveška in Danska. Tam so kmetje bolj izobraženi, ker imajo dobre, praktične šole. Pri nas šole človeka večkrat odbijajo. Otroku se šola zamrzi, in ko zapusti šolo, vrže knjige

je bilo treba tudi živino, metali so ji v jasli seno, a ko je to pošlo in je ostala samo le še slama, so odprli bukve in pogledali vanje ter brali, da dve dobri tretjini krme zaleže za krmo toliko kot kot slaba tretjina sena; vrgli so torej po dve tretjini ali tri četrtini oprhlih zaduhlih otepov za lojtro, naj jih živina je in se redi. Napajat je bilo treba goniti na potok v globok graben, iz katerega je blago skoraj pol ure počasi hodilo nazaj do doma. Gospoda sta spet pogledala v bukve, katere povejo, da potrebuje vol na dan toliko vode, krava nekaj manj, še manj pa tele. Naveličala sta se vsak dan goniti v dolino, in zato sta ukazala živini, ko sta jo prignala k vodi, naj se napije za dva ali tri dni naprej, da ne bo treba hoditi vsak dan v graben. Tako so pripovedovali bližnji grajski sosede; in nasledki takega ravnanja so se kmalu kazali v hlevu. — Prati in snažiti gospode ni imel kdo, vsled tega so hodili umazani, da se niso upali med ljudi, a tudi ljudje so se jih radi ogibali. To so bili nasledki in dobički hvaljenega nemškega gospodarstva na Kranjskem. Slednjič so vendarle spregledali nemški gospodje, da po tem potu ne bodo obogateli. Poklicali in naprosili so domačih dolenjskih poslov in delavcev ter začeli delati in gospodariti tako, kakor zahtevajo vremena in razmere v dolenjskih hribih. Grof pa se mi je o priliki nasmehnil in rekel: »Ali ste videli nemško gospodarstvo!«

v kot in počasi skoro pozabi — brati in pisati. Zato je treba v društvi izobrazbo nadaljevati.

Treba je bolj poskrbeti za naobrazbo kmečkih sinov. Za mlade kmečke fante in gosposdarje so potrebne šole, kjer bi se po zimi, ko ni zunaj dela, v par mesecih podučevali vse — gospodarju potrebne stroke: Kemlja, prirodoslovje itd. Drugi namen društev je: ohraniti kmeta, gojiti stanovsko zavest. — »Kmetje vkup!« Ko bi bila ta beseda padla pred 50 leti, bi ne bilo treba tisočom v tujino. Kar se prej ni zgodilo, se mora sedaj. Da je pa to mogoče, zato je potreba izobrazbe v društvih.

Utrditi moramo kmečki kredit. Posojilnice vse prav dobro vspevajo. Toda ne zadostujejo. So le za manjša posojila in kratek čas. A včasih je treba večjega posojila na zemljišče, ki bi se izplačalo tekom enega rodu. Zato je moj namen ustanoviti veliko deželno hipotečno banko v Ljubljani, ki bi omogočila, da bi se denar posojeval po 3 do 3,5 odstotkov in bi se amortizoval po 5 odstotkov. Poskrbeti bo treba v državnem zboru za to, da bodo prepisi iz zemljiških knjig brezplačni.

Dalje je potrebno zavarovanje za starost in poslov. Gospoda se ni brigala za kmeta, ampak za-se. Za svojo starost je skrbela, a kmet je trpel. Zato bo treba vpeljati po vsej deželi koristno zavarovanje. Skrbeti pa moramo tudi za posle. Urediti njih odnose tako, da bodo ugodni in da ne bodo tiščali v mesto, ampak pomagali kmetu. Ustanoviti se mora tudi posredovalnica služb.

Povedal sem nekoliko ciljev. Najprej pa v glavo razuma, previdnosti in poštenega krščanskega življenja. Pa bi lahko kdo rekel: Več ko imajo ljudje, slabši so. Res je to večkrat, — a to zato, ker so svojo znanost zlorabili v slabo in pa zato, ker jim manjka podlage — vere. V višjih šolah se uči vsega — a vera je postranska stvar. Zato se mnogi izgube in zabredejo na slaba pota. Izobrazba pa, ki stoji na krščanski podlagi, ta ne podira, ampak blaži in zazvedruje.

Nato g. kanonik Sušnik izpregovori približno takole:

Izobraževalnega društva je tukaj potreba — in bo tudi velikega pomena, kajti v združeni je moč. Prihajajo za Bohinjce nevarni časi z novo železnico in s tujci. Treba bo z njimi občevati. Da pa ne izgubite vere, poštenja in svojega jezika, zato je treba poduka. Ta poduk vam bo nudilo društvo. Za društvo je treba pametnih ljudi in Bohinjci ste pametni. Dokaz za združge, ki jih imate. Časi, ko je bil svet zaplankan so minuli. In zato je treba strokovnega poduka. To vam bo dalo društvo.

Potem je g. govornik še podrobnejše razvil misel o zavarovanju, povdarjal je naj bi se v društvu skrbelo tudi zato, da bi se poravnale tožbe. Stem se bo mnogo zla odvrnilo in mnogo sovraštva preprečilo. Posebno pa je gospod kanonik z vnetimi besedami bičal žalostno razvado »žganjepitje«. Vse toži, kako je vse drago, a da je žganje predrago, se nikdo ne pritoži. Desetkrat toliko gre iz marsikatero občine denarja za špirit, kakor za davek. Zato boj žganju!

Ko je govornik končal med živahnim odobravanjem izpregovoril je še g. J. Piber, bistriški župnik:

Bohinj in Svica inata veliko podobnosti, saj se pravi Bohinju Kranjska Svica. Z vašim županom sva bila v Svici in si ogledala tamnošnje sirarstvo in kmetijstvo. In videla sva ljudi, ki so nas prijazno sprejeli, vendar pa si tudi doli plačati. Niso se pa od tujcev navzeli njihovih šeg, navad in napak. Tako bodi tudi v tem oziru Bohinj nedotakljiv. Kar me je mati učila, ne smem si dati iztrgati iz svojega srca. Drugo, na kar sem vas hotel spomniti, je: Varujte svojo posest, ne dajte je tujcem. Kdor ima denar, naj popravi svoja stanovanja ali pa naj sam zida lična pa ne draga stanovišča. Če ne, se bodo usedli tujci na našo zemljo in škodo bodete imeli samo vi, končam pa naj z željo: Delujmo v Bohinju složno. Ne bodi nobene razlike med spodnjo in gornjo dolino. Vsi bodimo enega duha, enega srca.

Na predlog domačega gospoda župnika so se vsi zborovalci zahvalili govornikom s trikratnimi gromovitimi »Živio« klici.

Dnevne novice.

+ Klaverna dr. Tavčarjeva predstava v Novem mestu. Dr. Tavčar se ni čisto nič zmenil za svoje novomeške volilce. Ni se mu zdelo vredno, da bi jim poročal o svojem delovanju ali o svojih načrtih, kako bi delal za povzdigo kranjskih mest. To je dr. Tavčarju čisto vseeno, saj je bil prepričan, da ga liberalna uradniška garda, pomnožena s Slančevom in Rozmanovo četico ne zapusti. Zdaj pa, ko se je zbal za svojo lastno politično existenco, je postal muzikant in prilajnal tudi v Novomestu. Iz Novega mesta se nam o tem poročajo: Liberalna garda je delala velikansko reklamo za Tavčarjeve renice. Plakati so vpili, in agitatorji so lovili poslušavce na shod. A vkljub temu je bila udeležba meščanstva jako pičila. Na shodu je bilo zastopano najbolj uradništv o in poleg njega je bilo navzočih nekaj nevolilcev. To je liberalna stranka pri nas, kajti pametnemu meščanstvu se že gabi prazno in sirovo liberalno zabavljanje. Dr. Tavčar je govoril jako prazno in je samo ponavljal stare članke iz »Sl. Naroda«. Očital je »klerikalcem« zvezo z Nemci, dasi je on sam dejansko zvezan z njimi, ter slednjič napovedal Nemcem boj, kar pa je naredilo na navzoče vtisk, kot

in premišljujeva o tem, kar sva slišala. A obrne se grof proti meni in pravi: »Ali ste kaj čutili?« »Pa še precej«, mu odgovorim. On pa pravi dalje: »Na Kranjskem smo torej vsi posestniki, graščaki, gospoda in kmetje sami osli in bedaki, ki nismo nič skusili, ne vemo nič, ne znamo nič. Naj le ti učeni gospodje poskusijo svoje nemško gospodarstvo gori v hribih. Bog jim daj srečo, bomo videli kako se jim bo obneslo.« Novi gospodje v hribih pa so odprli bukve ter začeli kmetovati in gospodariti po nemškem načinu. Ko so videli pred gradom lep vezani kozolec, so vprašali: »Kaj pa je to za ena prikazen, čemu pa je, pravijo oni, da je to oslarija, na Nemškem ni nikjer videti kaj tacega, in da bodo kozolec dali posekati. Ko se prične žetev in ženske povežejo navadne snope, moški pa jih hočejo peljati in zložiti v kozolec, so gospodje spet kričali nad njimi: »Kaj pa to, ali si igrate kali kakor otroci, ko take snopiče delate in jih potem hočete prepeljavati in skladati, da se le čas mudi. Ni čuda, da vi kmetje in vaši graščaki nikamor ne morete, če s takim neumnim delom čas tratite.« Ukazali so potem narediti povesla iz najdaljše ržene slame, napraviti velike snope, kolikor so jih obsegla dolga poresla, kakoršne delajo neumni Kranjci, kadar žanjejo proso. Zdaj jih boste postavili na njivo pokonci v kopice, in ko se posuše v nekaterih dneh, jih

bi dr. Tavčar le prosil v tej obliki, da bi Nemci pomagali liberalcem iz zagate. Ta shod je brez pomena, razen da je dokazal, da je c. kr. uradništvo edina opora liberalcem proti ljudstvu. G. Schwarz lahko poroča baronu Gautschu o c. kr. uradniški obstrukciji proti c. kr. vladni predlogi v kranjskem deželnem zboru. To je edino, kar si je vredno zapomniti z novomeškega shoda. »Sl. Narod« je nedavno pisal o nekem gospodu, da bi mu bolj pristojalo biti navzočemu pri bolniški postelji svojega očeta, nego iti na shod v Šiško. A dr. Tavčar bi bil bolje storil, da bi bil navzoč ob smrtni postelji svoje blage sestre, ki je tačas umirala, ko je on uganjal politične burke in novomeškim politikastrom otrobe vezal.

+ **Volilni shod v Celju.** Kakor izvemo, vzbuja postopanje celjskega političnega društva »Naprej« zaradi nedeljskega volilnega shoda po celem Spodnjem Štajerskem veliko razburjenja. Shoda se ravno najboljši agitatorji in najagilnejši delavci pri »drobnem delu« zaradi nedelje ne morejo udeležiti. Vsa druga politična društva so na stran potisnjena in le politično društvo »Naprej«, ki je bilo zadnji čas najbolj leno in ki je v zadetih travnikov za celjsko gimnazijo igralo upravljalno vlogo, si prisvaja pravico, postavljati nam kandidata za celi volilni okraj. Ni čudo, saj v društvu sedit razven dveh odbornikov sami bolj ali manj liberalni odvetniki in od njih odvisni koncipienti, ki si prisvajajo v veliko nesrečo Štajercev že dolgo časa edino nalogo »voditeljstva«, dočim jim drugi morajo opravljati nalogo delavcev. Kljub temu prosimo naše somišljenike, da se nedeljskega shoda po možnosti v obilnem številu udeležijo, da protestirajo proti postopanju društva »Naprej« in da zahtevajo drug shod, h kateremu naj povabijo vsa politična društva volilnega okraja svoje župne in odločilne može. Če s to zahtevo ne vspejo, potem pa preko glav celjskih in drugih »voditeljev« na samostojno delo!

+ **Kdo bo kandidat pete kurije na Spodnjem Štajerskem?** »Slovenski Gospodar« piše: »Naše uredništvo je dobilo danes dve pismi iz Spodnjega Štajerskega, v katerih se želi, da kandidira gospod dr. Anton Korošec. Ker gospod dr. Korošec ni sedaj na Štajerskem, ne vemo, kako se bo izjavil.« — Tudi naše mnenje je, da bi bil delavni gospod dr. Korošec najvrednejši naslednik pokojnega gospoda Žičkarja, ker ga dičijo odlične zmožnosti. Tako je bilo tudi sklenjeno že lani na shodu v Kozjem, ko so vsi govorniki povdarjali, da naj gospod dr. Korošec sprejme za Žičkarjem poslanstvo in je številno ljudstvo temu soglasno pritrdilo. Naj bi vsi, katerim je v resnici za dobro zastopstvo v državnem zboru, odločno nastopili za to kandidaturu ne glede na osebnosti par intrigantov, ki kažejo rožičke kranjskega liberalizma!

+ **Vipavska železnica.** Minolo sredo se je vršil politični obhod nameravane železnične proge od Ajdovščine do St. Vida. Komisije so se med drugimi udeležili kot zastopniki kranjske vlade vladni svetnik vitez Laschan, stavbeni svetnik Pavlin in okrajni glavar Lapajne, deželni odbor je zastopal stavbeni svetnik Klinar, dalje zastopnik vojnega ministrstva, tržaškega namestništva in goriškega okrajnega glavarstva ter zastopniki občin. Komisija se je izreкла, da se napravi postaja tudi v Logu, kolodvor v St. Vidu v toliki višini nad vasjo, da bode mogoče železnico podaljšati naravnost dalje mimo Razdrtega.

+ **Vun z buteljnom!** »Slovenec« je pisal, da ne verjame, da bi slovenski tehniki poslali brzojavko »Narodu«, v kateri čestitajo k obstrukciji tako reakcionarni stranki, kakor je liberalna, ki se ustavlja razširjenju volilne pravice. Pisali smo, da naj vendar povedo ime tistega buteljna, ki je naredil slovenskim tehnikom tako sramoto. »Narod« nam je nato odgovoril s psovkami o »banditih«, »podlih insinacijah«, »sleparskih namenih« itd. — vse po stari navadi. A imena pa le ni nobenega povedal. Ostane torej pri naši zahtevi: Vun z buteljnom!

— **Vihar s točo** je divjal 16. t. m. nad litjsko savsko dolino. Posebno na Jančjem in okolico je toča napravila mnogo škode na drevesih in na polju. Padala je tako gosta toča, da je bila zemlja še zvečer pokrita 10 cm visoko s točo.

— **Umrl je** v Kamniku hišni posestnik g. Jožef Redž.

— **Prestavljen** je sodni avskultant g. Gabrijel Germ iz Novega mesta v Ljubljano. — **Samoumor.** Anton Kovačič — ni skočil kakor se nam poroča — v Smerah pri Ilirski Bistrici v vodo iz strahu pred naborom, ampak zato, ker se mu je omračil duh. Bil je že prej enkrat podobno bolan.

— **Pepel iz Vezuva?** Iz Šmarja pri Kopru se nam piše: Po dolgem čakanju smo dobili v sredo ob jugozapadnem vetru droben

dež. Ko so se stekla na oknih posušila, ostala so sivkasto umazana. Gotovo je ta pojav v zvezi s pepelom iz Vezuva.

— **Ljubljanska dekanija** ima prihodnji četrtek, dne 26. aprila sestanek sodal. Ss. C. — **Podružnica kranjske avstr. pomožnega društva za bolne na pljučih** priredi v soboto, 21. t. m. ob 1/6. uri popoldne v mestni dvorani odborovo sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanila predsedstva. 2. Predložitev načrta in proračuna ter posvetovanje o gradbi otroškega zavetišča. 3. Slučajnosti.

— **Nadebudna mladina.** V Gorici je dala policija pod ključ tri 15 letne dečke, ker so kradli po mestu.

— **Za župenperško dekanijo bo konferenca** Sodalitatis dne 23. t. m. in sicer na Krki. — **Ker ni hotel dati za pivo,** je bil v Trstu težko ranjen neki Cherini. V gostilni »al Vascello« so pa precej močno ranili ribiča Pensota.

— **Naklo.** Velikonočno procesijo je prav sijajno povzdignila domača godba, ki je letos prvič nastopila.

— **Sušak postane mesto,** kakor poročajo reški listi.

— **Vezuvov pepel** je padel včeraj popoldne med dežjem tudi v Trstu.

— **Zastrupila se je na pokopališču v Trstu** 21 let stara Margarita Boga. Našli so jo mrtvo.

— **Iz c. kr. deželne brambe.** Z vojaškim zaslužnim križcem je odlikovan stotnik I. razreda Emanuel Fritsch mariborskega deželno-brambovskega polka št. 26, cesarjevo zadovoljnost so pa naznanili stotniku I. razreda Mihaelu Avaziniju deželnega brambovskega polka v Pulju. — Šestmesečni dopust je podeljen poročniku Güntlerju Gabrielu celovškega deželnega brambovskega polka št. 4.

— **Nesreča.** V lesni tvornici v Preserju pri Jaršah je stroj odrezal nekemu delavcu prst ter ga storil skoraj nesposobnega za delo. Sedaj sta v tvornici menda le še dva delavca, ki nista bila poškodovana. G. obrtni nadzornik naj bi si o priliki ogledal razmere.

— **Obesil se je** v nekem gozdičku pri Trstu 32 let stari jetniški čuvaj Fran Škamperle.

— **Mestna mesnica v Oseku.** Župan Graff v Oseku je določil, da se vsled silne dražnje mesa pri mesarjih osnuje v Oseku mestna mesnica, v kateri bode občinstvo dobivalo cenejše meso.

— **Umrl je** v Oseku kapucin o. Oto Kovachič.

— **Obrtniki, pozor!** Kakor poroča »Bund« avstrijskih industrijcev, je predsedstvo c. kr. finančnega deželnega ravateljstva na Dunaju z odlokom z dne 16. marca 1906, Pr. št. 572, svojim podložnim narodom zaukazalo, da ni dopustljivo, da bi bil izročen izvedencem in pričam, — ki imajo pričevati oziroma razsojevati o pravičnosti podatkov, predloženih davčnim organom od osebnih dohodnih podvrženih oseb radi odmere davkov — tozadevni spis, ker bi izvedencem in nepoklicanim osebam prišlo na znanje vse, kar se tiče osebe in obrata dotičnega davkoplačevalca, in to o v posameznih slučajih utegnilo škodovati dotičnemu obrtniku, oziroma davkoplačevalcu. Zaslisanje izvedencev in prič ima ta namen, da bi davčni organi od poklicanega izvedel »o finančnih ter prometnih razmerah prizadetega davkoplačevalca«, — katerega ime mora ostati tajno — ne pa, da bi izvedenec iz nakopičenih podatkov zvedel to, kar mu do sedaj ni bilo znano. V smislu tega ukaza so davčni organi dolžni zaslislati izvedence ter priče, ki jih je prizadel obrtnik navedel v svoji izjavi, in šele takrat, ko bi ne bilo mogoče resnico dognati, je dovoljeno davčnim organom, poslužiti se svojih zaupnih moži; zavračati od davkoplačevalca navedene priče in izvedence ni dopustljivo. Konkurenti in sumljive osebe se ne smejo kot izvedenci ali priče zaslislati in se mora v takem slučaju vselej verjeti izjavi davkoplačevalca. Pri takih razpravah se morajo zaslislati izvedenci in priče skupno, da se lažje dožene resnica in da ne trpijo koristi dotičnega davkoplačevalca, kar je ob sebi razumljivo, kajti le pod tem pogojem ni mogoče »maščevanje«.

— **Poštarji.** V torek, dne 15. maja 1906 ob 10. uri popoldne, se vrši v sejni dvorani c. kr. poštne in brzojavnega ravateljstva v Trstu XXIV. redno zborovanje društva poštarjev in poštinih upraviteljev na Kranjskem, Primorskem in Dalmaciji ter obenem tudi IX. redno zborovanje bolniške blagajne neeraričnih poštinih upraviteljev na Kranjskem, Primorskem in Dalmaciji. — Dnevni red: 1. Letno poročilo predsedništva. 2. Poročilo letnega računa. 3. Poročilo bolniške blagajne. 4. Podelitev cesrja Fran Josipa I. jubilejne ustanove ubogim otrokom poštarjev in poštinih upraviteljev obojega spola na Kranjskem, Primorskem in Dalmaciji. — Znesku 192 K; potem ustanove cesarja Fran Josipa I. v znesku 150 kron v podporo potrebnim neeraričnim deželnim poštinih upraviteljem tržaškega in dalmatinskega poštnega okrožja. Prosilci za navedene ustanove morajo vposlati nekolekovane pismene prošnje do 30. aprila 1906 predsedništvu v Ljuto. 5. Razni nasveti.

— **Ogenj in potok brez vode.** Iz Komende, 17. aprila. Po dolgem suhem vremenu smo dobili velikonočni ponedeljek potrebnega dežja. Imel pa je ta zaželeni sejalec vgrede hudega spremljevalca v obliki groma in strele. Treskalo je prav grozno, da niti v poletju mnogokrat ne tako. Strela je udarila parkrat v visoka drevesa in enkrat v malo hišo Marjete Kern, stoječo sredi vasi Breg v občini Nasovč pri Komendi. Stari pregovor: »Da je ni nesreče brez sreče«, se je pri tej priliki več kot enkrat uresničil. Nesreča je bila seveda vsled strele, kateri je sledil požar, a sreča, da se je najemnik pred nedolгим časom izselil in je bila hiša prazna. Druga sreča:

Več oseb iz Nasovč je vedrilo grede od popoldanske službe božje pod ostrešjem te hiše. Kar pride mimo dekletke z dežnikom, pridruži se ji ena in za njo odidejo tudi druge. Komaj so dvajset korakov stran, kar treščijo v hišo in ogenj sviga kvišku. Hiša je krita s slamo, torej hvaležno polje za strašni element. Dvanajst metrov stran je drugo poslopje, krito s slamo, od tega naprej zopet nebroj slaminatih streh. Ako ogenj objame le prvo poslopje, uničena je vsa vas. Sreča zopet: dež lije kakor iz škafe in kljub silni sapi ogenj nima prave moči. Vaščani neutrudljivo gasijo ter donajajo vodo iz bližnjega vodnjaka, kajti v potoku, ki teče skozi vas, ni vode! Pride gasilno društvo iz Komende, pripelje brizgalno, a kaj si hoče, potok Bernik, s kojega pomočjo je to društvo tekom svoje obstanke že večkrat večji požar omejilo, je danes suh in prazen. In zakaj? Ta potok izvira nad vasjo Grad v občini Cerklje, teče skozi vasi Dvorje, Cerklje, Gornji in Spodnji Bernik ter ima tu skozi lepo ime Reka. Ko pa zapusti te vasi, dobi bolj prozaično ime Bernik; s tem imenom ga poznajo v vaseh Vopovlje, Lahoviče, Našovče, Breg, Potok in Kapljas, kjer se staka v Pešato. Ker ta potok goni več mlinov in žag, je že v navadi, da ga v terek po Veliki nočivzreže na stran, da popravljajo vodne naprave in tudi strugo iztrebijo. Kakor pa že večkrat preje, so tudi letos, namesto v terek po praznikih, vodo izpustili iz glavne struge že dne 14. aprila, velikonočno soboto. Na ta način je potok usahnil že 14. t. m. in je suh še danes. Tako so vzeli tekočo vodo mnogim vsem, ki ležijo ob tej vodi v približni dolžini do 10 kilometrov ter brojijo gotovo skupno do 4000 prebivalcev. Nepotrebno je opisovati stanje v vaseh spodaj Cerklj ležečih; mnogo ljudi je, ki nimajo s čim živino napajati, kajti stoječe kaluže v potoku so osmajene vsled poginolin rib in rakov. Ko priteče zopet voda po potoku, valila bode saboj poginolo in okuženo nesnago in nebroj ljudi bode to vodo uživalo. Prebivalci v vaseh, ležečih kraj tega potoka, imajo le sem in tja vodnjake, večini prebivalstva služi še vedno Reka kot pitna voda. Ali se je čuditi, ako nastanejo nenadne bolezni, ko o takih prilikah tisoče in tisoče vodnih živali pogine, a ljudstvo pije tako vodo. Kaj naj rečemo v slučajih ognja? Ko bi bil včerajšnji ogenj nastal pred dežjem, kakor se čestokrat primeri, vas Breg bila bi danes kup pepela, kajti voda v par vodnjakih bila bi takoj izčrpana. Ta slučaj stavimo v prvi vrsti v premislek kranjskemu c. kr. okrajnemu glavarstvu kot v to poklicani vodni oblasti, katero tu pozivljemo, naj stori vendar že enkrat potrebni red v tem oziru kričečim razmeram.

— **Izobraževalno društvo v Rovih** se je ustanovilo velikonočni ponedeljek popoldne. Sklicatelj č. g. župnik Janko Šiška je otvoril zborovanje in pozdravil v lepih besedah mnogobrojno zbrane zborovalke in zborovalce. V nadaljnjem svojem govoru jim je razložil pomen ustanovljajočega se društva, ki naj nosi ime »Katoliško izobraževalno društvo na Rovih.« Eden izmed društvenih zaščitnikov, čigar podoba naj nosi tudi društvena zastava, naj bo sv. Jožef. Druga društvenega patrona pa si bodo zbrali člani sami. Po teh pozdravnih besedah se je vršila volitev odbora in računskih preglednikov. Poklicani so bili v odbor sami mladi, vrli mladeniči, ki so si zbrali svojim predsednikom svojega gospoda župnika Janko Šiška. Po volitvah je predaval odbornik »slov. krščanske socialne zveze« g. Podlesnik o izobraževalnih društvi, njih namenu in o poti, po kateri dosežejo svoj namen. Govoril je tudi o izobrazbi obče in se dotaknil v svojem predavanju tudi perečega alkoholnega vprašanja. Odobravanje poslušalcev koncem predavanja je pričalo, da so bili s predavanjem zadovoljni. Mlademu društvu želimo lepo bodočnost in mnogo sadov pri njegovem delu.

— **Iz Horjula.** Na velikonočni ponedeljek so priredila dekleta »Marijine družbe« igro »Dve materi«, ki je napravila jako dober efekt na gledalce. Zbralo se je precejšnje število ljudi, ki so z zanimanjem in točno sledili posameznim točkam. Koncem vsacega dejanja je občinstvo z burnim aplavzom odobraval. Med odmori so se razgovarjali o igri in čudili marljivosti deklet. Tupatam se je slišalo: »Kedaj pa so se vendar toliko naučile.« Igrale so res izborno; posebno so se med drugimi odlikovale štiri hčerke bivš. župana Zdešarja, in najboljša je bila gotovo najmlajša Lizika v vlogi Olge. Ljudstvo je imelo od igre mnogo užitka in domov grede so rekali: »Da bi bilo le kmalu spet kaj!« S. Horjulski.

— **Gorjanski fantje** hočejo ustanoviti strelsko društvo, katero pozdravljajo tudi višje oblasti. Neki Jurij Zgaga pa s tem ni zadovoljen in v sobotnem »Narodu« napada gorjanske fante. Ti pa nam pišejo: Juriju ne ugaja nobeno društvo, ki ni ustanovljeno po njegovi metodi. Takoj da duška svoji nevolji v »Narodu«. Mi fantje iz Gorij pa se ne zmenimo za »Narod« in ustanovili bomo društvo, ne da bi šli vprašat g. Jurija v Kozje veselje. To društvo ne more škodovati gasilnemu društvu katero bomo še bolj podpirali. Juriju pa svetujemo, naj se pogleda v ogledalo, da bode vedel razločevati kozličke od kozlov. Mi pa ostanemo pošteni gorjanski fantje ter zapojemo: Kranjski fantje, mi smo mi ...

— **Vojaško nadzorovanje.** Poveljnik III. kora, general Succovaty nadzoruje puljsko posadko.

— **Posledica zakonolomstva.** V Trstu se je obesil na pasu lastne sablje nadzornik ječe Franc Scamperle. Scamperle je pregrešno občeval z neko oženjeno žensko, materjo štirih otrok. Baje jih je soprog zalotil pri zakonolomstvu in se je nadzornik obesil, ker se je zbal posledic.

— **Tržaška nadebudna mladina.** Osemletno Antonijo Sanzin je napadel v Trstu

18letni fant in ji iztrgal iz ušes uhanje, vredne 5 kron. Potem jo je naglo popihal.

Ljubljanske novice.

lj Na oklicih so: Jožef Lavriša, čevlarski mojster z gđc. Mino Marenka, g. Jožef Vetter, uradnik kreditne banke v Pulju z gđc. Olgo Riedlinger, g. Ignacij Šega, inženir z gđc. Mihaelo Javornik, g. Avguštin Zajec, gostilničar z gđc. Leopoldino Fritz, g. dr. Konrad Stöcklinger, c. kr. notar z gđc. Heleno Stedry, g. Ivan Budnar, pomožni uradnik z gđc. Ivanko Kotnik, g. Artur Sedlak, c. kr. davkarski pristav z gđc. Leopoldino Kainz, g. Alojzij Tykač, ravnatelj kreditne banke z gđc. Blanko Partaš.

lj **Umrla je** danes gospa Marija Zorc, soproga velespoštovanega trgovca in hišnega posestnika v Florijanskih ulicah, sestra dr. Tavčarjeva. Pokojna je bila vzgledno vzorna gospodinja in plemenita krščanska žena, ki je živela splošno spoštovanje. Svetila ji večna luč! Zalujoči rodbini najiskrenejše sožalje! — Pred Škofijo št. 7 je umrla ga. Fani Hoffmann.

lj **Spevoigro »Po zaklad«**, ki jo je priredil Fr. S. Finžgar, uprizori v nedeljo, 22. t. m., ob pol osmi uri v »Rokodelskem domu« (Komenskega ulice, 12.) »Kat. mladeniško društvo. Prepričani smo, da se bode slavno občinstvo, ki je pri vsaki letošnji prireditvi v »Rokodelskem domu« napolnilo dvorano, se zlasti zanimalo za imenovanj Finžgarjevo spevoigro. Ulogo Kolomaniaria, čarodeja, ki ve za zaklade, igra R. Vrančič. — Vstopnina je za sedeže od I.—III. vrste po 40 kr., od IV.—VI. vrste po 30 kr., od VII.—X. vrste po 20 kr., stojišča 10 kr.

lj **Izgubljen denar.** Včeraj je bilo izgubljenega v Florijanski ulici nekaj denarja. Prosi se dotičnega, ki ga je našel, naj ga odda v upravištvu »Slovenca«.

lj **Redni občni zbor** zadruge gostilničarjev bo v četrtek, dne 26. aprila, v »Mestnem domu« ob 2. uri popoldne.

lj **Humoristični večer** prireditel v hotelu »Lloyd« srbška umetniška dvojica Marković danes in jutri. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstopnina 60 h.

lj **Koncert društvene godbe** bo prihodnjo nedeljo dopoldne v slučaju lepega vremena pri »Lloydu«. Vstopnina prosta.

lj **Gospa Dragotinovičeva**, članica slovenskega gledališča, gostuje danes na hrvaškem odru.

lj **Spreten tat na varnem.** Na policijskih oglaših je videti sliko godca Eduarda Schmidta rod. z Dunaja. Schmidtu se je dokazalo deset tatvin ki jih je izvršil v Ljubljani in ga je mestna policija oddala c. kr. deželnemu sodišču. Schmid je najbrže izvršil še več tatvin zato se naprosi občinstvo, da si sliko ogleda in kdor bi ga spoznal, da mu je kaj ponujal v prodajo, ali da je hodil po hiših kjer se je zgodila kaka tatvina, naj to takoj naznani mestni policiji.

lj **Kdo je lastnik obleke?** V trgovini g. Fr. Čudna v Prešernovih ulicah je okoli Božiča popustila neka stranka več komadov nove ženske in otročje obleke. Obleka je sedaj na magistratu, kjer naj se lastnik oglasi.

lj **Na poti v bolnišnico** je povila danes ob 6. uri jutraj v »Mestnem domu« 24 let stara Ana Tomše iz Litije.

lj **K notici o motenju potresne procesije** nas prosi g. Lipovšek, da pojasnimo, da njegova gospa ni videla, kdo je lansko leto škropil, pač pa, da je videla, kako so lansko leto ljudje se brisali, ki so bili politični. Može, ki so pa videli, da sta izzivali Bok in hči rajnega inženirja Schwaba, še hči nekega polkovnika, je pa itak stražnik si zapisal in zato se tukaj gre.

lj **Pobegnil je** 36letni trgovec Karol Rappel potem, ko je učinil razne goljufije in poneverbe v skupnem znesku do 18000 K. Njegovo sliko je videti na policijskih oglaših.

lj **Občni zbor »Dramatičnega društva«** se vrši danes zvečer ob pol deveti uri v veliki restavracijski dvorani »Narodnega doma«.

lj **O goljufijah godca Schmidta**, katerega slika je videti na policijskih oglaših se nam še poroča: Na Schmidov hrbet so naložili zopet novo tatvino. Izmaknil je bil neki gospodični 40 kron vredno violino. Neka gospa ga je pa na Bleiweisovi cesti iz neke vile prepodila, ko je hotel tam krasti. Schmid je priznal zopet tri tatvine, katere je začetkom odločno tajil in sicer za 100 kron vredno uro budilko, flobert puško in za srebrno palico, katere stvari so se že dobile. Upati je da ta »godec« ne bo več »godil« po Ljubljani.

lj **Bicikelj ukraden.** Sinoči je bil ukraden iz veže »Narodnega doma« Ahileju Jeraju brivskemu pomočniku bicikelj vreden 50 K.

lj **Panorama Kosmorama** pod »Narodno kavarno« nam nudi tekoči teden zanimivosti prve vrste: Najlepše kraje Petrograda, stolice velikega ruskega naroda. Tu vidimo kraje, kjer je v prošlem letu teklo toliko krvi. Zanimive so vse slike brez izjeme, vendar pa omenjamo nekatere posebej. Tu je v prvi vrsti carska palača »Petrov dvor« z razkošnimi dvoranami, vse v zlatu in svili. Lega gradu je bajnolepa; kar daje palači poseben čar, so vodometi in vodopadi, ki se nahajajo med krasnimi nasadi. Dalje vidimo v povesti preteklih dni mnogoimenovano »Carskoje se-lo«, »Zimsko palačo« itd. Izmed mnogih mičnih slik Petrograda nam bo najbolj znan »Nevski prospekt«, o katerem smo že mnogo čitali. — Nekaj drugih slik nam kaže še Moskvu z zgodovinskoslavnim gradom Kremlo, prestolno dvorano v njem in dr. Vsakega slovana gotovo vleče želja poznati Petrograd; ta teden ima vsak priliko priti do tega na najcenejši način v »Panorami Kosmorami«. Priporočamo.

Razne stvari.

Najnovejše.

Velika vročina v Londonu. Te dni so imeli v Londonu tako silno vročino, kakršne ne pomnijo. Na veliki petek je kazal barometer 33 stopinj R. V morju so se na Angleškem kopali te dni, kakor sredi poletja. V Londonu so padali ljudje na ulici, zadeti od sončarice.

Iznajditelja radija, profesorja Curija je povozil tovorni voz in ga usmrtil. Profesorju je bilo na tlaku spodrsnilo in je padel pod voz.

Boj med tihotapci in vojaki. Na meji proti Veroni se je vršil boj s tihotapci. Vojaki so ustrelili enega tihotapca, tihotapci so pa ranili dva vojaka.

Mednarodni kongres za medicino in kirurgijo so otvorili 18. t. m. v Lizbonu.

Stroj za letanje po zraku. Izumitelj ameriških podmorskih čolnov, Holland, namerava letos preizkusiti novo izumljeni stroj za letanje po zraku. Pravi, da je prepričan, da se mu to posreči. Ta stroj sestoji iz dvojice letalk, ki so podobne onim pri mlinskih na veter. Pregibale se bodo te letalke z rokama in nogama. Gorenji dve krili pritrdi Holland pod rameni, dolnji pod bokom. Krila so izdelana iz aluminija in so prav lahka. Izumitelj trdi, da pri letanju z njegovim strojem ne bode nikakega napora, ampak se bo vršilo vse z največjo lahkoto. Navaden pešec, ki prehodi na uro štiri kilometre, prejadral bi z njegovim strojem v zraku najmanj 24 kilometrov. Holland sam pa meni, da mu bo mogoče doseči brzino 60 km na uro.

Telefonska in brzojavna poročila.

DOPOLNILNA DRŽAVNOZBORSKA VOLITEV NA SP. ŠTAJERSKEM.

Celje, 20. aprila. Tu hočejo nekateri usiliti na izpraznjeni mandat pete skupine Jakoba Pukla ter proglasiti njegovo kandidaturo.

(Opomba uredništva: S Štajerskega smo ob sklepu lista dobili poročilo: Naslednik poslanca Žičkarja. Gospod dr. Anton Korošec, urednik »Slovenskega Gospodarja«, nastopi kot kandidat za V. skupino na Spodnjem Štajerskem. Od raznih strani je prejel pozive, da kandidira.)

NOV ŽUPAN V MEDVODAH.

Medvode, 20. aprila. V Medvodah je bil včeraj izvoljen soglasno za župana Jožef Sušteršič iz Senčice št. 1, kandidat Slovenske Ljudske Stranke. Za svetovalce so bili izvoljeni odločni pristaši ljudske stranke: Andrej Cvajner, Janez Stare, Janez Bergant, France Mihovec, Andrej Zirovnik, France Svobljak, France Bizant in France Krizaj.

VOLILNA REFORMA.

Dunaj, 20. aprila. Odsek za volilno reformo ima sejo prihodnji tork ob 5 uri popoldne.

VOLITVE NA HRVAŠKEM.

Budimpešta, 20. aprila. Vlada je baje sklenila, naj se izvrše prihodnje volitve na Hrvaškem brez vsakega pritiska. Uradniki bodo smeli popolnoma svobodno glasovati. Te dni pride v Zagreb justični minister Polonyi informirati se o političnih razmerah. Reški Supilo je bil te dni v avdienci pri notranjem ministru Andrassyju, ki ga je izpraševal o razmerah na Hrvaškem. »Budapesti Hirlap« piše proti temu, da bi se sedaj vršile volitve na Hrvaškem, češ, da bi zmogala le Tomašičeva »narodna stranka«, ki je bila poslušna Fejervaryju in bi se tako le zaprečilo pričeto »hrvaško-madžarsko« zblizanje.

NAJNOVEJŠE IZ BELGRADA.

Belgrad, 20. aprila. Bolgarski profesorji so odptovali, slovesno spremljani od velikega števila meščanov. Pozvali so srbske profesorje, naj vrnejo obisk. Knez Arzen je prišel sem. Rešitev krize bo mogoča tekem prihodnjega tedna. Zagotovo je, da bo novi kabinet radikalen.

POTRES V KALIFORNIJI.

San Francisco, 20. aprila. (K. u.) Po zadnjih poročilih, katera pa še niso potrjena, je število mrtvih v San Francisku 5000, na tisoče pa ranjenih.

San Francisco, 20. aprila. Danes so bili tu zopet novi potresni sunki. Boje se nove katastrofe. 300.000 oseb je brez strehe. Karakteristična je sedaj mirnost prebivalstva. Kitajski del mesta je popolnoma uničen. Slavno kopališče Terminal Island je uničil naval morja. Na tisoče oseb se je poizkušalo neoblenih rešiti.

Washington, 20. aprila. Parlament je takoj poslal v San Francisco en milijon dolarjev. Iz cele dežele prihajajo v San Francisco denarne pošiljave in živila, posebno kruh. Vojashtvo straži, da ne pridejo živila v roke ljudem, ki bi jih potem prodajali z oderuški obrestmi. Včeraj so nekateri to že poizkušali. En kozarec vode je veljal en dolar, enourna vožnja je veljala 15. dolarjev.

Washington, 20. aprila. Avstrijski cesar je brzojavno izrazil predsedniku Rooseveltu svoje sožalje.

San Francisco, 20. aprila. Prebivalstvo beži. Vsi vlaki so prenapolnjeni. Bati se je, da nastane splošna panika. Mesti San Francisco in Oakland sta izročeni poginu. — V Oaklandu divja požar še dalje. 1200 oseb je v Oaklandu ubilo padajoče kamenje. Pogin mesta je gotov. Vse brzojavne zveze so pretrgane. Kraja San Jose in Sacramento sta popolnoma uničeni.

San Francisco, 20. aprila. Ogenj se je sedaj razširil tudi na najelegantnejši del mesta, v oddelek vil, kjer stanujejo milijonarji in milijarderji. Blaznica se je podrla, tudi bolnica se je podrla in je bilo pod razvalinami zasutih 250 bolnikov, ki so vsled nastalega požara zgoreli. Obupni boji so bili pri morju. Vse je hotelo prvo v ladje. Mnogo oseb je padlo v morje in utonilo.

Rim, 20. aprila. Vezuvovo žrelo je sedaj mirno.

30.000 kron znaša glavni dobiček loterije za dom cesarice Elizabete. Na to opozarjamo cenjene čitatelje z dostavkom, da se vrši zrebanje nepreklicno 17. maja. Priporočamo to domorodno in humanitarno podjetje v podporo z nakupom srečk po 1 K.

Listnica uredništva.

Veritas: Nič ne velja! Oglasite se večkrat! — Brezimmemo dopisniku iz Ljubljane: Porabimo ob priliki. Lahko nam naznanite svoje ime, ker je pri nas uredniška tajnost častna zadeva.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrov	Padavina v 24 urah
19. 9. zveč.	727'2	10'0	sr. jzh.	obl.
7. jut.	732'1	11'0	"	pol. obl.
2. pop.	734'0	17'7	"	"
Srednja včerajšnja temp 10'0° norm 10'4°				

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem izrekava prisrčno zahvalo za izražena sožalja in izkazano poslednjo čast najinemu rajnemu sinu

ANTONU.

Zlasti pa se zahvaljujemo čast. gosp. P. Anzelmu Muru in našemu sl. Kat. izobraž. društvu radi njihove neprecenljive usluge ob vprizoritvi tako veličastnega pogreba.

Marija Nazaref, 18. apr. 1906.

Žalujoča stariša

Anton in Ana Vidrajs.

Zahvala.

Za mnoge dokaze srčnega sočutja povodom boleznin in smrti našega iskreno ljubljene očeta, ozir. starega očeta, tasta in strica, gospoda

Valentin Oblak-a

trgovca

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. — Posebno se najtoplejšje zahvaljujemo preč. duhovščini novomeški in smihelski, preč. gg. oo. frančiškankom in usmiljenim bratom, vsem p. n. gg. višim in nižim uradnikom, c. kr. profesorjem, p. n. gg. umirovljencem, sl. občinskima zastopoma Novega mesta in Smihel-Stopice, p. n. gg. zastopnikom sl. mestne hranilnice, p. n. gg. trgovcem in slavnim meščanskim gardi in nje godbi za častno spremstvo, sl. »Dol. pevskemu društvu« za gniljivi žalostinki pri bolnišni mrtvašnici in ob grobu, vsem p. n. gg. darovalcem krasnih vencev ter vsem ostalim cenj. p. n. g. gosp. in gospodom spremljevalcem od blizu in daleč dragega nam pokojnika k njega zadnjemu počitku.

Rudolfovo, 20. aprila 1906.

Žalujoča rodbina Oblak.

Prva zaloga

vedno svežega

dovškega in trboveljskega portland in roman cementa

je v trgovini

FRAN STUPICA v Ljubljani, Marije Terezije cesta poleg »Figabirta«.

886 15—1

Zahvala.

Najsrčnejšo zahvalo izrekamo vsem, ki so počastili našega nepozabnega brata, oziroma strica, gospoda

Janeza Vrhovnika

na njegovi poslednji poti k sv. Krištofu. Zlasti se zahvaljujemo p. n. gospodu mest. županu Ivanu Hribarju, p. n. gospodu predsedniku Kmetke posojilnice ljubljanske okolice Ivanu Knezu, slav. odboru in velec. uradništvu imenovanega denarnega zavoda, ki je poklonil krasen venec pokojniku in o njem izdal posebno mrtvaško naznailo. Srčna hvala gospodom vrtnarjem, darovalcem lepih vencev in vsem onim blagim prijateljem, ki so se še na drug način spominjali našega dragega pokojnika.

Žalujoči ostali.

Kot poletno stanovanje

se oddaja **veliki dvorec v Koricah nad Kranjem**. Ondi sta dve opremljeni sobi, zaprta veranda (porabna kot jedilnica) in kuhinja. Cena za sezono 160 kron.

Event. ponudbe na barona Bailloua v Šiški.

888 3—1

Marijana Zorc roj. Tavčar

danes v četrtek, dne 19. t. m. po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče ob 7/4. uro zvečer, v 43. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb predrage ranjce bode v soboto, dne 21. aprila ob 1/4. uri popoldne iz hiše žalost, Florijanske ulice št. 26, na pokopališče k Sv. Krištofu.

Predrago ranjco priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 19. aprila 1906.

Anton Zorc, soprog.

Neža Tavčar, mati.

Rudolf, Marijanca, Ivan, Vinčo

Dr. Ivan Tavčar, Valentin Tavčar,

otroci.

Jernej Tavčar

bratje.

883

Marija Varšek, Katarina Tomazin, sestri.

Priporočam prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo **veliko zalogo**

= umetnih cvetlic, =

šopkov za cerkveno in domačo porabo, **nagrobni vencev s trakovi.** — Vezanje cvetlic in šopkov točno.

Velika izbira **belega perila, rokavic, nogavic, kravata, različnih srajc.** Potrebščine za **krojače in šivilje.** **Slamnike** za dame, gospe in otroke. — Po ceni tako solidno blago, takó lahko vsakdo kupi pri meni.

Za kupčevalce na debelo najnižje cene.

Za obila naročila se priporoča

875 4—1

Katinka Widmayer

v Ljubljani, »pri Solncu« za vodo, v palači meščanske imovine.

Preprodajalec popust!

„Andropogon“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina, ki za brani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. **VASO PETRIČIČ-u.**

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkoczy in Anton Kanc v Ljubljani, M. Rant v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

873 52—1

Velikanski potres v Kaliforniji.

Tri mesta v razvalinah.

London, 19. aprila. Številne in natančne brzojavke, ki prihajajo iz San Franciska, kažejo, da je bil ta potres najhujši, kar jih je kdaj razsajalo na obali Tihega morja, ki jo sicer tako pogosto obiskujejo potresne nesreče. Zadnja podobna katastrofa je zadela San Francisko leta 1868, in je dala povod za razvoj posebne lokalne industrije, namreč za zidanje poslopij, varnih proti potresu. Mestna hiša v San Francisku je bila zidana po teh principih, in sicer na mogočni podlagi iz betona, ki je sama veljala nad polčetrtilijon goldinarjev. Tudi takozvani »palačni hotel« in »velika opera« sta zidani po tem sistemu, ravno tako imenitnejše trgovske hiše in vsa visoka poslopja, ki jih je pa primeroma malo. Od vseh teh poslopj pa niti eno ni obstalo proti potresu, vse so se zrušile v razvaline.

Potres se ni samo omejil na San Francisko, ampak na ozemlje s polmerom okrog 60 milj. V San Francisku so bodisi na suhem, bodisi na morju čutili vsak suneč, in ni še dognano, je li bilo mesto središče potresa. Vsekakor pa so uničujoči učinek potresa najbolj čutili v mestu San Francisku. Akoravno prihajajo danes ponoči številna poročila o nesreči na deželi, in akoravno je skoro gotovo, da sta razrušeni tudi mesti San Barbara, pred vsem pa San Jose, vendar se za ta poročila nihče ne zanima, ker prihajajo iz San Franciska le prestrašene vesti. Prva vest o katastrofi je prišla včeraj zjutraj, ko je nenadoma odpovedala brzojavna žica, ki je vezala v direktnem prometu neki newyorški list s svojim kolegom v San Francisku. Zveza je odpovedala nenadoma in vsi poizkusi, priti v brzojavno zvezo s San Franciskom, so se ponesrečili. Še le nekaj ur pozneje se je posrečilo vsled neustrašenosti nekega telegrafista, ki je brzojavil kratko, a važno poročilo o katastrofi ne meneč se za padajoče tramovje. Poročila tega uradnika so se razširila še sinoči po cellem civiliziranem svetu. Od 7. uri zjutraj pa je vsako bivanje v brzojavnem uradu postalo nemogoče in tako je telegrafist brzojavil svojemu tovarišu v Chikagi zasebni signal: »Nr. 73«, kar pomeni »Lepo pozdravljam in z Bogom!« Pristavil je še: »Sedaj mi je pa že prevročilo!«

Pozneje došla poročila približno sledeče opisujejo položaj v San Francisku. Med prvimi sunki se je takoj razklala zemlja v mnogih cestah in nastale so razpoke široke po več ko en meter. Največja poslopja, med njimi zgoraj imenovana, so bila pretresena do svojih podstav. Masivne stene in železne konstrukcije so se udale, strehe so se udrele in vse je ležalo v razvalinah. Plakovane ceste v precej gričevastem mestu so razoreane kakor s plugom. Sine na železniškem tiru so se zlomile kakor tanke žice ter se skrivile v čudne podobe. Plinov, vodovodne cevi in odvajalni kanali so se razklali na neštevilnih krajih in smrdeči plini so onemogočili hoditi po posameznih ulicah. Iz razvalin razrušenih hiš, je kmalu udaril ogenj, ki se je plini, dvigajočimi se iz razvalin, v naglici združil v strašni požar. Prebivalstvo se je v nepopisni paniki skušalo rešiti na cestah, oblečeno večkrat le za silo v nočno obleko. Njihov krik je strašno sliko napravil še strašnejšo. Ker so odpovedale vodovodne naprave, so razstrelili goreče hiše z dinamitom, a pokanje je grozo še povečalo. V še večjo strahoto pa je prišla iz beznic razupitega dela mesta razna svojat na rop trupel in razdrtih hiš. Župan je takoj mobiliziral milico, organiziral prostovoljne oddelke ter odredil, da se zapro vse pivnice. Straže z ostrimi patrni so postavljene pred bankami in močne patrulje korakajo po cestah. Nadalje je brzojavil župan takoj v Washington po čete, ki so iz bližnjih mest takoj dobile povelje, oditi v San Francisko. Mestna milica je poleg tega zasedla brzojavne zveze, kolodvore in železnične tirs ter kitajski oddelek mesta.

Kar se tiče opustošenj v mestu San Francisko, je komaj mogoče iz dosedaj došlih poročil sestaviti natančno sliko. Poročilo pravi, da je cesta Market, ki vodi skozi celo mesto, in v kateri se nahajajo najimenitnejša in največja poslopja, ena sama kadečca s razvalina in da je bilo ono malo poslopj, ki se niso podrli vsled potresa, uničenih po požaru. »Velika opera«, v kateri je še predišnočjem Carusso s svojo družbo pred polno hišo priredil opero »Carmen«, ta opera gori. Hotel, v katerem je poleg Carusove družbe in njega stanoval tudi tenorist Dippel, se je ubranil prvemu sunku, a je začel goreti. Vsi prebivalci so bežali na prosto. Zadnje vesti iz New Yorka se glase, da od umetnikov ni nihče poškodovan. Mestna hiša, ki so jo gradili 25 let in ki ima poleg cerkve sv. Petra v Rimu največjo kupolo na svetu, je sedaj le kup razvalin. Hotel Valenzia, ki ima 5 nadstropij iz železne konstrukcije, se je podrł. Enako poročajo o več drugih hotelih in številnih manjših prenočiščih. Trinajst nadstropij visoko novo poslopje »San Francisco Hall«, ki je bilo velika znamenitost, leži tudi v razvalinah. Ravno tako deset nadstropij visoka hiša lista »Examiner«. Mnogo časnika in tehničnih uradnikov je mrtvih. Mestne plinarne so kar po vrsti eksplodirale, elektrarne so razrušene, v mestu manjka luči, plina, elektrike in živeža. Prebivalstvo zamen beži na deželo, ker tudi ondi vladajo brezupne razmere.

Iz Washingtona je bilo poslano povelje, naj se dajo županu v San Francisku na razpolago velike zaloge konserv, ki so bile ondi pripravljene za morebitno ekspedicijo na Kitajsko. Nadalje je vlada v Washingtonu brzo-

javno naznanila, da odpošlje 10 milijonov dolarjev.

Koliko je škode sploh, se ni dalo še natančno dognati.

Gledališča razdrta. — Sirotišnica podrta. — Pravega števila žrtev se ne bo nikdar izvedelo. — Zemlja se je odprla. — Mesto San Francisko popolnoma razrušeno. — Zavod sv. Ignacija v razvalinah. — Del ameriškega vojnega brodovlja uničen.

V San Francisku je popolnoma podrto poslopje »Western Union Postal and Telegraph Company«. Razstrelili so ga meščanje z dinamitom, da bi preprečili razširjanje požara. Isto se je zgodilo z enajstnadstropno hišo »Union Trust Company«. Poslopji »Palace Hotel« in »Grand Hotel« sta vpepeljeni.

Barake pacifične železnice, ki so stale ob bregu in shranjevale premog, so se ob potresu zrušile v morje. Z njimi vred je padlo v morje več tisoč ton premoga. Neki stotnik požarne brambe je bil zasut in je zgubil življenje.

Iz Sakramenta prihaja vest, da je predmestje Santa Rosa razdejano. Nad 200 ljudi je mrtvih.

Kraji glavnega prometa v San Francisku in delavski del mesta so popolnoma uničeni. Na 100.000-če ljudi, ki so brez strehe, blodi brez cilja po mestnih vrtovih, kjer je postavljenih že nešteto šotorov. Operno gledališko osebje ravnatelja Conrieda je ob svojo dragoceno opravo. Veliko škodo so pretrpele v zalivu se nahajajoče ladje. Pomorščaki in drugi vojaki so prišli od vseh strani, da vzdržujejo red in pomagajo gasiti ogenj. Dvoje gasilnih ladij deluje neprestano od morske strani, da ubranijo požara tista skladišča, ki se še niso udrli. Tolpe tatov, ki obstojajo iz Kitajcev, Japoncev in zamorcev, so se klatile včeraj jutro po mestu in iskale plena. Celotno množina tolovajev vseh vrst in narodnosti, ki je delala poprej na skrivaj, se je pokazala zdaj v pravi luči. Zdaj je prišel zanje pravi trenutek za ropanje in moritev. Vojakstvo ustrelja vsakega, kogar zaloti pri tatvini. A na žalost se ne more vspešno upirati tolovajem v bolj oddaljenih okrajih mesta, kjer ti posebno divjajo. Strašni so bili prizori po gosto obljubljenih okrajih mesta, kjer stanujejo večinoma Italijani in judje, ko je umiralo na tisoče ljudi pod razvalinami. Po noči na 19. aprila je pričel goreti elegantnejši del San Franciska. Prestrašeni prebivalci so zbežali iz hiš. Množica je tekla na vrte in javne prostore. Vsa gledališča so razrušena. Število mrtvih ne bo nikoli določeno, ker jih je na stotine zgorelo. Vsled potresnih sunkov se dogajajo eksplozije neprehoma, in povzročajo vedno nove požare. Naveč mestih je znila zemlja na dva metra široko. Na več mestnih delih, ki leže na nasprotni strani zaliva, so našli na stotine sežganih trupel. Podrla se je sirotišnica. Pod njenimi razvalinami je bilo ubitih 2000 otrok.

General Funkston je brzojavil iz San Franciska v Washington, da je mesto San Francisko popolnoma pokončano.

Iz San Franciska javljajo v London, da znaša materialna škoda eno milijardo. Ena vest poroča, da je ljudi tisoč mrtvih, druga, da jih je tri tisoč.

Nadalje se poroča iz San Franciska:

Tudi cerkev in zavod St. Ignatius, ki je eden izmed največjih jezuitskih zavodov in je stal dva milijona dolarjev, sta razrušena. Tudi v mestu Salinas, ki je od San Franciska oddaljeno 100 milj, je razdejana cela množina hiš. Potres je morje tako razburkal, da so potopili valovi v pristanišču se nahajajoče ameriške brodovlje. Poveljstvo varnostnih čet v San Francisku je prevzel general Funston. Delavska hiša je spremenjena v bolnico, kjer leži na stotine ranjenec, katerih so polne tudi bolnišnice. Zdravnikov je dovolj na razpolago.

Beda v San Francisku.

Vojni tajnik Taft je dobil v Washington brzojavko generala Funstona iz San Franciska, da je treba tisoče šotorov in živil za ljudi, ki so brez stanovanja in katerih je na stotisoče. Število popolnoma ruiniranih eksistenc je velikansko. Slavni »Cliff House« se je včeraj podrł v morje. Mnogo oseb je pri tem izgubilo življenje. V parkih Oaklanda tabore begunci. V San Francisku baje ni niti ene rodbine, ki bi ne oplakovala izgube vsaj enega svojih članov.

Od časopisov je včeraj v San Francisku izšel samo eden. Enajst nadstropij veliko poslopje lista »San Francisco Chronicle«, ki je imelo železno konstrukcijo, je ostalo nepoškodovano. Vsa druga poslopja, ki so imela ograda iz jekla, so se zrušila. Ogenj še ni zaduščen. Oblasti so v velikem strahu, da ogenj doseže kitajski del mesta, kjer stanuje 20.000 Kitajcev v lesenih ali slamnatih hišicah.

Opustošenja v drugih mestih.

Nappa City je popolnoma v razvalinah. Santa Rosa gori. Dalje so v razvalinah mesta Monterey, Gilroy, Santa Cruz in Hollister. Število žrtev v teh mestih je veliko.

Iz Palo Alto v Kaliforniji se poroča, da je Stanford univerza, katere ustanovitev je veljala več milijonov, v razvalinah. Brzojavne zveze so razrušene po celi Kaliforniji.

Tudi v Nevadi so čutili močan potres. V Berkeleyju v Kaliforniji je bil velik požar. V Fresno City se je zemlja močno tresla.

Pomoč.

Newyorški milijarderji Hearst, Schwab in Gould so sklenili nesrečnemu mestu pomagati. V ta namen je daroval vsak 50.000 dolarjev. Hearst, ki je doma iz Kalifornije in izdaja v

San Francisku list »Examiner«, je odposlal takoj tja poseben vlak z zdravniki, strežaji in hrano.

Kaj je povzročilo katastrofo?

Slavni potresni opazovalec prof. Milne meni, da naj preiščejo astronomi, če ni morda spremenila ost zemlje svoj položaj. V slučaju, da bi se bila zemeljska ost pomaknila nazaj, je popolnoma razumljiv izbruh Vezuva in potres v San Francisku.

Francoski učenjak v Parizu Lapparent trdi, da je nastal v Kaliforniji potres vsled spontanega polzenja geoloških plasti in da ni v nobeni zvezi s kakšnim ognjeniškim fenomenom.

Sožalje.

Nemški cesar je poslal Rooseveltu takoj, ko je zvedel za nesrečo, brzojavko, kjer izraža svoje toplo sožalje.

Zveza med solnčnimi viharji in potresi na zemlji.

G. profesor Belar, vodja tukajšnje potresne opazovalnice, je objavil v »N. F. Presse« sledeči članek glede zadnjih potresov: Na naši ljubljanski opazovalnici smo od 20. marca sem opazovali izredno mnogo solnčnih peg; od 19. do 20. marca se je namreč število solnčnih peg skoro podvojilo, da se na solncu vrše izredni dogodki. Solnčne viharje so tudi na drugih opazovalnicah videli. Znani preiskovalec solca A. Wolfer, ravnatelj švicarske zvezdarne v Curihu, nam poroča o svojih istodobnih opazovanjih sledeče zanimive podrobnosti, ki se popolnoma vjemajo z našimi opazovanji: »Od 20. marca sem se vrše na solnčni površini nenadni, izvanredno močni in splošni izbruhi, ki so značilni zaradi tega, ker so na vseh skupinah peg nastopili istočasno in povzročili tudi na drugih mestih solca celo vrsto novih tvorbo. Sekundarne izpremembe peginih tvorbo so sicer v obližu maksima zelo močni, vendar nastopajo polagoma, dočim označuje najnovejšo tvorbo nenadni in istodobni nastop na različnih krajih solnčnega površja.« Na naši opazovalnici zasledujemo že del časa sem dogodke na solncu in jih primerjamo z atmosferskimi in potresnimi dogodki, da na podlagi številnih poizkusov dokažemo zvezo med njimi. Opazovalne razmere so zlasti sedaj ugodne, ker se nahajamo v dobi maksimuma solnčnih peg, ki se vrača približno vsakih enajst let; zanimivo je dejstvo, da v času vedno rastočega delovanja solca tudi rastejo potresi, tako glede na število, kakor tudi na intenzivnost. To leto (1906) solnčno delovanje ni ponehalo, ravnatoko ne zemeljski tresljaji, saj se je treba le spominjati na večje potresne katastrofe v Južni Ameriki, Formozu in Ustici. V letošnji zimi opazujemo neprestano tresenje, katero naši fini seizmični instrumenti neprehoma z malimi presledki zaznamujejo: še bolj čudni so veliki tresljaji, ki so kar nenadoma nastopili in ki smo jih nedavno ob primovalih »seizmičnih viharjih«. Kako so naša domnevanja opravičena, dokazuje dejstvo, da so isto zvezo opazili na Francoskem že pred dvajsetimi leti. Z zelo primitivnimi nihalnimi aparati so namreč l. 1886 konstatirali v rudnikih anizinske družbe, da so tam nastopili plini nekaj ur po maksimumu zemskih tresljajev. Morda pomenja zadnji solnčni vihar 20. marca in v naslednjih dneh zadnji izbruh velikega maksimuma peg leta 1906. Znano je, da so neposredno po tem viharju nastopili tudi na zemlji močni atmosferski viharji. Od 18. do 27. marca pa seizmični instrumenti niso kazali znatnih nemirov. 27. marca se je pojavilo v prvih urah močno zemsko tresenje, tako da je to pot nastopil sedem dni po solnčnem viharju potresni vihar na zemlji, takorekoč kot odmev velikih viharjev v svetovnem ozračju. Kmalu potem, ko je zemski vihar dosegel svoj višek, so začeli potresi, sesutje gora in nesreče v rudnikih (na Japonskem); 28. marca je jel Vezuv močneje bljuvati in 8. aprila je njegovo delovanje doseglo maksimum. Iz tega sklepamo, da so seizmični viharji nevarni tudi za zemeljsko skorjo, posebno če uvažujemo, da so naši aparati postali zopet 5. aprila nemirni in so dosegli svoj maksimum natančno 8. in 9. aprila... Bodočnost bo dognala, jeli torej med solnčnimi viharji in zemskimi zveza ali ne.

Potresno opazovanje.

Naš potresni opazovalec nam piše:

V noči od 17. na 18. t. m. sem v hotelu pri »Avstrijskem cesarju« opazoval do 3. ure zjutraj izvanredno nemirje na magnetni igli, zlasti od 1:30 do 2:20 zjutraj. Nemirje je kazalo na oddaljeni večji potresni izbruh in sicer z ozirom na deklinacijo magnetnega pola in pa prirodnih pojavov opazovanih popoldne, kje na jugozapadu.

Natančneje se niti na magnetni igli niti iz vseh drugih pojavov ne more soditi. Pač pa se da iz opazovalnih izkušenj za dotični okraj (jaz opazujem že leto dni) z večjo ali manjšo gotovostjo sklepati nemirje v oddalji, ali nemirje v obližu. Nemirje na igli je trajalo, oziroma se je povečalo drugi dan toda le skokoma in hipno zjutraj okrog 7.—8. ure. Med odmoru pa je bila igla istotako izvanredno mirna. Takisto sem opazoval tudi doma tri dni pred izbruhom Vezuva in potresa na Formozu. Razlaga za te pojave na tem mestu, bi bila preobširna; omenjam le, da je takov mir, menjajoč se s hipom nemirjem (jaz ga imenujem poskočnim nemirjem) vedno in redno jako sumljiv in zanesljiv prorok, da se ta čas vrše v nedru zemlje silovite revolucije in erupcije. Neka čudna nervoznost me je napotila, da sem od 1:30 pa do 2:30 ure popoldne dne 18. t. m. v imenovanem hotelu izpostavil iglo na

okno pod masivnim zidom (kjer se nemirje občuti le v izvanrednih slučajih) ter neprestano opazoval izrazito vibracijo na iglenih polih. Nekateri zvedavi sosedje v mojem obližu so me sicer radovedno motrili, kar me pa seveda ni motilo moje opazovanje dalje zasledovati.

Vrnivši se zvečer v Novo mesto, opazoval sem tudi med potjo razne prirodne pojave potresnega nemirja. Na opazovalnišču v Kandiji je bila igla po dolgem času privrta do 3. ure zjutraj skoraj popolnoma mirna. Tako tudi danes 19. dopoldne. Okrog poldne pa se je pojavilo zopet markantno nemirje, ki je doseglo 1:30 do 2:40 višek izvanredne vibracije. Ob 4. uri 30 min. popoldne istotako.

V Novem mestu je bila magnetna igla tudi včeraj 19. t. m. ob 1. uri 30 min. pop. v izvanrednem nemirju. Sklepati se da na opetovani večji potresni ali vremenski izbruh.

Potres v Sarajevu.

Sarajevo, 19. aprila. Danes ob 11. uri dopoldne so čutili tu kratek, močan valovit potres vsmeri od vzhoda proti zahodu. Vreme je nenavadno gorko in pojavljajo se siroccoviharji.

Potresi v Bolgariji.

Sofija, 19. parila. Tukajšnja vremenska opazovalnica poroča, da so opazovali te dni precej močne potrese v vodopeskem okrožju do Plovdiva.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Brezuspešna rubežen. Mana Zemljak, dekla v Zamostecu, je bila po Janezu in Mariji Zajc tožena zaradi žaljenja časti. Bila je krivim spoznana in na povrnitev 117 K 30 h odmerjenih stroškov obsojena. Proti ti razsodbi je vložila vzklic. Obenem pa, ker ni bila še 24 let stara izposlovala je s svojo materjo in sovaruhom pri ljubljanskem okr. sodišču, da je bila še isti dan proglašena za polnoletno, češ, da da gre v Ameriko. Z dotičnim dekretom je šla k svojemu bratu, ki ji je dolgoval na zemljišču zavarovano doto 342 K 67 h, ter od njega prejela 240 K, ostali dolg mu je pa odpustila. Izdala je nato izbrisno pobotnico, na podlagi katere se je pri zemljišču dolg izbrisal. Ko sta zakonska Zajc uvedla rubež na to terjatev, ni imel uspeha, in pri razodetni prisegi je obtoženka izpovedala, da je izplačilo že porabila. Sedela bo zato 1 mesec v zaporu.

Kranjce je psoval Janez Kobe dne 1. aprila t. l. pri Dev. Mariji v Polju, kar je delavca Jakoba Jerihu iz Slapa tako raztogotilo, da ga je z nožem dvakrat v hrbet sunil. Za kaznen je dobil 1 leto težke ječe.

Mladi tat. 17 let stari Jožef Gusaj, steklobrusec, je vzel iz zaklenjenega kovčega delavca Franceta Jakoška denarnico, z vsebino 18 K. V zvezi denarjem je šel igrati »einundzwanzig«. — Sedel bo zato 4 tedne v ječi.

Strmoglavljeni naklep. V noči na 20. novembra 1905 je zvalil Cene Sima, pekar iz Ljubljane neko 18 let staro dekle iz mesta, češ, da gresta na Opekarsko cesto na neko veselico. Med potjo pa je Sima pričel biti vsiljiv. Dekle je začela upiti. Ker vzlic grozenju, da jo bo pretepel, če ne bo molčala, je le ta kričala, na kar jo je začel po glavi bitti; zlomil ji je tudi desno ključnico. Zagovarjal se je, da je bil pijan. Sodišče ga je obsodilo na tri mesece težke ječe.

Napad. Posestnika sina Jožef Jankovič in Miha Čelešnik, oba iz Črne vasi, sta pri Remžgarjevi hiši napadla domov idočega fanta Alojzija Močilarija in Martina Borštnika. Prvi je stekel, drugega sta pa obdolžena na tla pobila in ga pretepla. Jankovič in Čelešnik sta bila jezna na Borštnika, ker se je ta malo prej v Vidmarjevi gostilni na Karolinski zemlji za nekega drugega fanta potegnul. Za kaznen sta dobila vsaki po šest tednov ječe.

V Ameriko jo je hotel popihati Jožef Hočevar, mizarski pomočnik iz Metlike. Sam je priznal, da niti ni mislil na to, da bi se bil pravočasno vrnil k naborni stavi. Sodni dvor ga je obsodil na 14 dni ostrega zavora in na 10 K denarne globe.

Iz slovanskega sveta.

sl Ogrski Rusi. Po poročilu ungvarskega lista »Nauka«, versko-nravnih razmere ogrskih Rusov (Rusinov) so zelo žalostne. Njihovi duhovniki bojda ne poznajo ruskega materinskega jezika svojih župljanov in zavoljo tega ne znajo niti čitati cerkvenih knjig. Število takih dušnih pastirjev je vsako leto večje. Svečeniki ne samo, da ne znajo čitati ruski — piše isti list — oni ne znajo niti ruski govoriti; to ni nič nenavadnega, da župljani ne razumejo svojega župnika, ki razume samo nekoliko ruskih besedi in je prisiljen rabiti mažarski jezik, katerega zopet ne razumejo župljani. V ungvarske in drugih gimnazijah se sicer podučuje ruski jezik kot neobvezen predmet, zato ta poduk nima nobenega vspeha. Posledica tega je, da večina ogrskoruske mladine, vstopivši v rusko duhovno semenišče ne zna niti govoriti niti čitati po ruski. V semenišču se predava deloma latinsko, deloma mažarsko, tako da se zopet jezik ruski prezira. Ko gojenci zapustijo semenišče, ne znajo prečitati niti ruski »očenaš«; o čitanju ruskih obrednih knjig in o ruskih pridigah se ne more niti govoriti. — Navzlic temu pa je vendar nedavno neki mažarski list očital predstojništvu ungvarskega duhovnega semenišča, da vzgaja ruske semeniščnike v ruskem duhu!

